

Hembygds filatelisten

Nr 4 2020

Innehåll:

OBS! ANNONS

- 1-147 Landtbrefbärare I o II
- 148-293 Järnvägspost 1, 2 o 6
- 294-410 Ångbåtspost
- 411-413 Övriga stämplrar
- 414-417 Militär
- 418-433 Utländska
- 434-1859 OII Boktryck
- 1860-4661 OII Koppartryck
- 4662-4673 Försändelser

1001

Karlsfält 3-1-1885 n16 M-län
Ansedd sedan slutet på
1970-talet som den svåraste
stämpeln på boktryck.

3034

Hörnäs 31-1-1897 n14 Y-län
Det är inte ofta man ser en
stämpel från Poststationens
stängningsdag på OII.

OBS!

På grund av rådande Pandemi är antalet budgivare i sal begränsat till 8 personer vid pressläggning. Önskar du delta i sal: Meddela mig i god tid. Det finns goda parkeringsmöjligheter under Söderhallarna, Medborgarpalatsen. Endast 200 meter till auktionsal. Telefonbud under auktionen fungerar vid enstaka bud från 1.000 KR. Meddela mig i god tid.

Swestamp AB
Höganäsvägen 14
12153 Johanneshov
070-4960212

swestamp@hembygdsfilateli.se
www.swestamp.se

swestamp

Innehållsförteckning	<i>sid</i>
Riksföreningen för Hembygdsfilateli	1
Ordföranden har ordet <i>Anders Bock</i>	3
Facit Postal X är här! <i>Göran Heijtz</i>	4
Nässjö Litt. C. Berg <i>Sten Lagerholm</i>	6
SDB – DEN SVENSKA STÄMPELDATABASEN <i>Hans-Ove Aldenbrink</i>	7
Riala – Östanå – Ljusterö <i>Giselher Naglitsch</i>	8
PostNord – utlämningsställen <i>Giselher Naglitsch</i>	12
Järnvägsfrimärken <i>Anders Bock</i>	15
Postombuden ersätter lantbrevbäringen <i>Olov Fägremo</i>	17
Imponerande service! <i>Ingvar Norelius</i>	18
Postort och ortsnamn del II <i>Erik Idhult</i>	22
Våren 2021	23

Riksföreningen för Hembygdsfilateli

Riksförening inom Sveriges Filatelist-Förbund
Styrelsen

Ordförande

Anders Bock
Runebergsgatan 3
11429 Stockholm
0708-490639
anders.s.bock@outlook.com

Vice ordförande

Gunnar Lithén
Vejlegatan 9, 5tr
16444 Kista
070-3780011
gunnar.lithen@gmail.com

Kassör

Alf-Göran Arneholm
Seminarieatan 22 A
79136 Falun
alarn2001@hotmail.com

Sekreterare

Kent Karlsson
Pyrolavägen 13, 4tr
18160 Lidingö
070-3702503
karlkent44@gmail.com

Ledamot

Robert Forsberg
Trohetsvägen 9
12838 Skarpnäck
070/815 74 47
frimarken@robert-forsberg.se

Suppleanter

Inge Johansson
Sibeliushöjden 40
16472 Kista
070-4616968
nutte2004@hotmail.com

Göran Heijtz
Box 19541
10432 Stockholm
070-7108360
goran@novastamps.com

Redaktör (adjungerad)

Sten Lagerholm
Höganäsvägen 14
12153 Johanneshov
070-4960212
sten_lagerholm@hotmail.com

Webbredaktör (adjungerad)

Gunnar Zetterman
Siargatan 15. 2tr
11827 Stockholm
08-6424048
gunnar@smps.se

Material till nästa nummer kan
skickas till redaktören.

Manusstopp för nästa nummer:
20-2-2020 (nr 1)

Vår webbsida & e-post:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna
e-post: hb.filateli@gmail.com

Årsavgift är för närvarande
160 kronor. Obs! Höjd avgift
Föreningens Plusgiro: 98 86 28-4

Ordföranden har ordet

Anders Bock

I början av december när detta skrivs befinner vi oss mitt i pandemins grepp. Ett underligt hembygdsfilateliår närmar sig sitt slut, ett år utan vanliga utställningar och föreningsmöte och utan att få träffa samlarkollegor annat än digitalt. Dock har nytänkande skapat nya möjligheter för både auktioner och bytesmarknader. Om den situation vi nu befinner oss i är ”det nya normala” är det ingen som vet.

Efter ett annorlunda årsmöte utan en enda medlem fysiskt närvarande valdes Robert Forsberg till ny styrelseledamot. Vi önskar dig välkommen i styrelsen och hoppas att du ska trivas i arbetsgemenskapen. Samtidigt vill vi tacka Inge Johansson som nu lämnar oss efter flera år i styrelsen. Stort tack för dina arbetsinsatser Inge !

Att vara medlem i Hembygdsfilatelisterna innebär att man som medlemsförmån har tillgång till stämpeldatabasen (SDB). Det har berättats för mig att inte alla våra medlemmar utnyttjat möjligheten att logga in sig, vilket förvånar mig. Du som ännu inte skaffat dig tillgång till hela stämpeldatabasen uppmanas göra detta. Utnyttja din medlemsförmån.

På tal om kontakter så förvånar det mig också att vi har så få ”kontaktannonser” i vår tidskrift. Har du upptäckt att de är gratis? Så här i pandemitider kan det vara

ett sätt att vidga sitt nätverk. Bland våra 330 medlemmar borde det kanske finnas någon intressant dold kontakt. Tag kontakt med vår redaktör Sten Lagerholm. sten_lagerholm@hotmail.com. Vi i styrelsen önskar dig en God Jul och ett bättre hembygdsfilateliår 2021

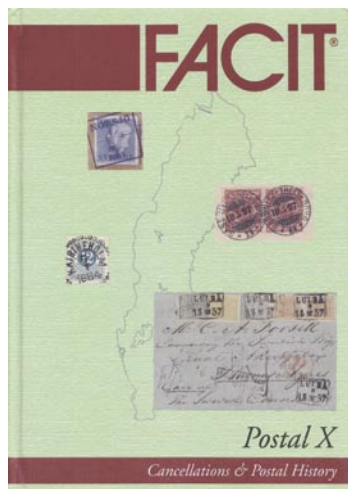
Anders Bock

Efterlysning:

Jag söker ett foto/vykort på ett Postkontor på Myrnäs ALNÖN. Huset byggdes omkring 1918 och Posten lär ha flytta in där på sent 40-tal eller tidigt 50-tal. Posten sköttes då av Valny Hägglund och huset hade byggts av hennes svärföräldrar. En släkting till mig håller på att skriva om sin uppväxt på Alnön. Tacksam för hjälp och tips är Ulla Lundqvist ullalundqvist87@gmail.com 0706-567894

Facit Postal X är här!

Göran Heijtz

Å LENA HIMMELSÄNDA stod det på stämplarna på framsidan av den första katalogen, ”Contenta, katalog över svenska ortstämplar 1819-1975”, som utgavs av Contenta Frimärken 1976. Contentakatalogen blev senare Facit Ortstämpelkatalog och därefter Facit Postal. Det ursprungliga upplägget med ortstämplar från A-Ö prissatta i spalter, är sig ännu likt, såhär 44 år senare.

Ägaren till företaget, Rune Gustafsson, har vi alla mycket att tacka för, utan hans initiativ hade stämpel- och hembygdssamlandet antagligen inte alls hade blivit så populärt. Rune gick tyvärr ur tiden i vintras, i en ålder av 90 år.

Postal X

Det har nu gått fem år sedan Postal IX lanserades. Den mest synliga

förändringen för den nya Postalen, är dess yttre. Katalogen har nu hårda pärmar, och är genomgående i färg. Den blir på så sätt nästan lika mycket en handbok som en katalog. Upplägget är detsamma som i föregående katalog, men ovanligt stort arbete har lagts ned på att se över alla texter, samt att illustrera olika avsnitt, i huvudsak med försändelser.

Postal Dokumentation. Det inledande avsnittet, som egentligen innehåller väldigt olika saker, är det som fått flest nya illustrationer, och även en del omarbetningar.

Portotaxorna är uppdaterade fram till idag.

Avsnittet **Svenska Försändelser** är helt omarbetat av Staffan Ferdén, och även prissättningen har setts över. Äldre Poststämplar, Normalstämplar. Här har för första gången stämplarna på skilling banco blivit korrigerade, både vad gäller typer och priser. Göran Persson, som samlar området, har förtjänstfullt bidragit med sina kunskaper. Ett litet nytt avsnitt, de s.k. ”C på fältet” har också tillkommit.

Försöksstämplar samt Stämplarna från postkontoren på utländsk botten. Inte så mycket nytt att föra in, men numera väl illustrerat.

Huvudavsnittet – Ortstämplar från och med 1872.

Här har många samlare bidragit med nya uppgifter, årtalen har fått århundraden, då många samlare

har missförstått katalogen, när det numera handlar om tre århundraden. Lådbrevstämplar har fått egna rader, dock är dessa inte komplett införda.

Tyvärr blev införandet av de moderna stämplarna, Nst 64, lidande av allt annat arbete som las ned på katalogen, så att det tyvärr inte hann kompletteras så som det var tänkt. Prissättningen har också setts över, med en hel del justeringar.

Avsnitten för **Postställen och Postombud** är i stort sett oförändrade. Men för **lantbrevbärrästämplarna** har det hänt en hel del sedan förra upplagan. För de äldsta LBB har ett litet nytt avsnitt förts in där stämplat av privat karaktär avbildats och prissatts. För rektangulära och kvadratiske LBB har mängder av nya stämplat och typer förts in. Avsnittet har också gjorts om så att typ 1 rektangulär följs av typ 1 kvadratisk på en ort osv. På så sätt blir det tydligare hur stämplat har löst av varandra. Även för de moderna LBB-stämplatna har mycket tillkommit.

Järnvägspost.

Genom Bernt Lings försorg har många nya årtal införts för de olika stämplatna, och även en del nya stämplat.

Ångbåtspost.

Här har Gunnar Lithén och Leif Johansson lagt ner ett stort arbete. Gunnar har lagt in illustrationer på alla sådana stämplat där det finns två eller flera typer eller undertyper

av en stämpel. Leif har omarbetat en stor del av Väst kustens stämplat utgående från nya uppgifter som han har lyckats få fram.

Övriga fartygs- och båtstämplar.

Det i förra katalogen nya avsnittet med rederistämplat etc. har utökats. Ett helt nytt avsnitt med sjöpoststämplar har förts in, med tyngdpunkt på Trelleborg-Sassnitz med alla de olika stämplat som använts – ett stort tack till Magnus Gartrup som kan allt om dessa. Även en del senare sjöpost finns nu med.

Utländska stämplat på svenska frimärken, har nu för första gången även fått priser för försändelser. Prissättningen för dessa är dock svår, då det många gånger knappt finns några brev kända. Därför har heller inte alla stämplat fått ett pris i brevspalten.

Postanstalten-stämplatna.

Här har Bernt Ling lagt ner ett stort arbete med att byta ut de tidigare uppgifterna om leverans- eller tillverkningsdatum mot kända datum, vilket är mer relevant, då många stämplat togs i bruk först ett bra tag efter att de tillkommit. Men, där stämplat inte är kända, står det fortfarande datum för leverans eller tillverkning.

Militärpostavsnittet har omredigerats och många nya bilder har tillkommit. Mycket tack till Richard Bodin för alla bilderna.

Tillfälliga postanstalter (minnespost) är utökat fram till 1945 (tidi-

gare 1936). Skyddsperforeringar har kompletterats med en del nya uppgifter.

Avsnittet med **Postala etiketter** har bl.a. kompletterats med etiketter för obeställbara försändelser, och merparten är nu trevligt visade i färg.

Katalogen avslutas som tidigare med **Läns-, Landskaps- och Kommunregister samt Baklängesregister.**

Det senare har nu fått rak högermarginal för att det ska vara lättare att förstå hur det ska användas.

Ett stort tack!

Aldrig tidigare har så många bidragit med uppgifter, och varje liten detaljuppgift gör ju katalogen lite bättre. Om du har lämnat en uppgift som inte är införd, beror det i regel på att den har varit otydlig eller feltolkad.

Är man minsta tveksam är det bättre att avstå, för en införd uppgift är mycket svår att få bort igen, och den blir så att säga "sanning". Och redan nu har nya uppgifter inkommit, man behöver inte vänta till deadline för nästa upplaga. Katalogen finns att köpa på olika sätt är man medlem i SFF kan man köpa den lite billigare genom förbundet.

Göran Heijtz

Nässjö Litt. C. Berg Sten Lagerholm

I förra numret av denna tidning efterlyste jag "annan littera-bokstav samt också med andra namn än Berg i stämpeln." Till min glädje så hörde två medlemmar av sig med följande mycket överraskande bilder:

**Nässjö Litt C Engborg (?)
20 APR 1933**

Inlämningsbevis rörande en assurerad eller rekommenderad försändelse.
(Är värdebelopp ej angivet, avser detta bevis en rekommenderad försändelse.)
Förvara detta inlämningsbevis, till dess visst vunnits, att försändelsen kommit adressaten i tillhanda! Vid reklamation skall inlämningsbeviset företes.

Beskaffenhet	Inlämningsnummer	Vikt för assurerad försändelse (i förekommande fall)	Erlagda postavgifter
Brev	41		10 öre
Adressat	G. Engborg		
Adressort	Nässjö		
Assuransbelopp			
Anmärkingar	N:o 21 B.		

(Vederbörande postgållens namn eller signatur)
Obs.! Anspråk på erättning för förlust förändrades innehåll samt skriftligen anmälas hos Kungl. Generalpoststyrelsen inom ett år efter försändelsens utlämnande till postverket, direkt därefter till adressaten i tillhanda, men inom två dagar efter försändelsens mottagande av adressaten eller erbjödare. Ut för försändelsen utskottet i skada skick. I fråga om ersättning för försändelse till utländskt papper, vad därom i särskilda fall stadgas.

Bl. 301. (GALL 25)

SÄVSJÖ
- 4 MRS: 1929
HALL
LITT. A.

Pr. tr. Sth.

**Sävsjö Litt A. HALL.
4 MRS 1929**

SDB – DEN SVENSKA STÄMPELDATABASEN

Hans-Ove Aldenbrink

Historik

För åtta år sen började jag, Göran Heijtz och Nils-Ivar Johansson att bearbeta en enormt stor äldre databas som innehöll detaljuppgifter om de flesta kända poststämplarna från stämplarnas införande 1819 fram till en bit in på 2000-talet. Denna sammanställning upprättades av Sten och Bernt Wahlberg under många års tid. Stämpeluppgifterna hade inhämtats från utgivna handböcker och digitala sammanställningar från landets stämpelsamlare. Jönköpings Posthistoriska förening har under många år jobbat med att utveckla webbaserad programvara inom filatelin, nu senast Stämpeldatabasen. För några år sen tog vi fram en databas där man kan söka på delar av ett Ortsnamn från en stämpel för att hitta rätt ort, ett sökortsregister. Jönköpings Posthistoriska Förening förvaltar programvaran i sökortsregister och stämpeldatabasen.

Har du registrerat dig som användare i SDB Stämpeldatabasen?

Har du en dator och är intresserad av svenska poststämplor så ska du ansöka om en inloggning om du inte redan har gjort det. Du går in på sajten:

sdb.jkppf.se

Där öppnar du fliken “Kontakta oss” och fyller i formuläret. Längst ner i rutan “Meddelande” ska du ange vilket inloggningsnamn, typ alias du vill ha samt lösenord. Sen avslutar du med att skicka meddelandet genom att trycka på den blå avlånga knappen “Skicka meddelande”.

Därefter lägger vi upp dig som användare i SDB och du har då tillgång till hela databasen med flertalet av de poststämplor som har använts i Sverige från 1819 och framåt. Här finns svenska stämplor som har haft anknytning till en specifik ort. Du finner över 80.000 olika stämpeluppgifter där många stämplor har avbildningar. Databasen innehåller ortstämplor, postställe, lantbrevbärare, postombud, postanstalten, maskin- & inkjet-stämplor. Och mycket mer.

Fler länsombud sökes

Uppdatering av nya stämpelrön sker genom att vi har olika länsombud som gör uppdateringar och tillför stämpelavtryck. Är du stämpelsamlare och är intresserad av att kanske bidra med dina stämpeluppgifter, då ska du kontakta vi som ansvarar för uppdateringarna.

Hans-Ove Aldenbrink

0706 95 88 88 hoa@aljordata.se eller

Nils Ivar Johansson uppdateringar@telia.com

Riala – Östanå – Ljusterö

Giselher Naglitsch

En ny postväg Stockholm – Norrtälje inrättades den 1 december 1872. Den var en avknoppning från den stora, gamla Grisslehamnsposten från Stockholm över Norrtälje till Grisslehamn och vidare. Den nya posten kom att kallas Ruggsätraposten, då den gick via Ruggsätra, belägen mellan Åkersberga och Roslagskulla. Till en början var den avsedd enbart för vintermånaderna. Då fördes den som kärrpost två gånger i veckan med betingad skjuts.

Från år 1875 gick linjen via Danderyd, Täby, Åkersberga, Östanå och Bergshamra till Norrtälje. Mellan Stockholm och Täby var den samordnad med Grisslehamnsposten. Som bekant, var 1875 året då över 90 nya poststationer inrättades i Uppland. Bland dessa återfanns Åkersberg (senare namnändrad till Åkersberga), Östanå och Bergshamra belägna längs Ruggsätraposten. Samtidigt inrättades Riala som fick en sidopost från Östanå. Sidoposten var en mil lång och fördes med gångpost två gånger i veckan. Även Ljusterö fick en post från Östanå. Den kallade gångpost fastän den till större delen fick ros. Även den var en mil lång och gick två gånger i veckan. Sommartid, från 1876 och oklart hur länge, drogs Ruggsätraposten in och ersattes med ångbåtspost.

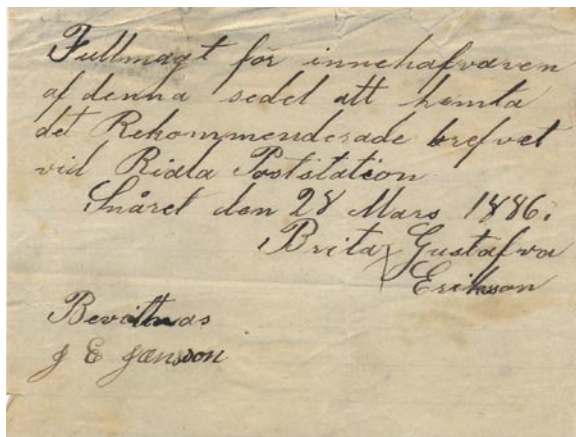
Posten till Östanå och sidoposterna kom att bestå långt in på 1900-talet, även sedan sträckan mellan Östanå och Bergshamra dragits in. Den indragningen kan förmodligen kopplas till inrättandet av Grovsta år 1901 (senare namnändrad Penningby). Då lades posten till Bergshamra om att gå över Norrtälje.

Posthandboken för åren 1930 till 1938 (som finns på Postmuseum) innehåller intressanta kartor över postföringen i landet, per järnväg och på landsväg med anslutande buss eller bil. Dessa poster följer i stort de vägar som etablerades under 1800-talet och kom att bestå så länge järnvägsposten fungerade och det lokala postkontoret inte hade dragits in. Jag visar ett avsnitt för Stockholms län, Uppland. Som synes har Riala nu landsvägspost från Rö.

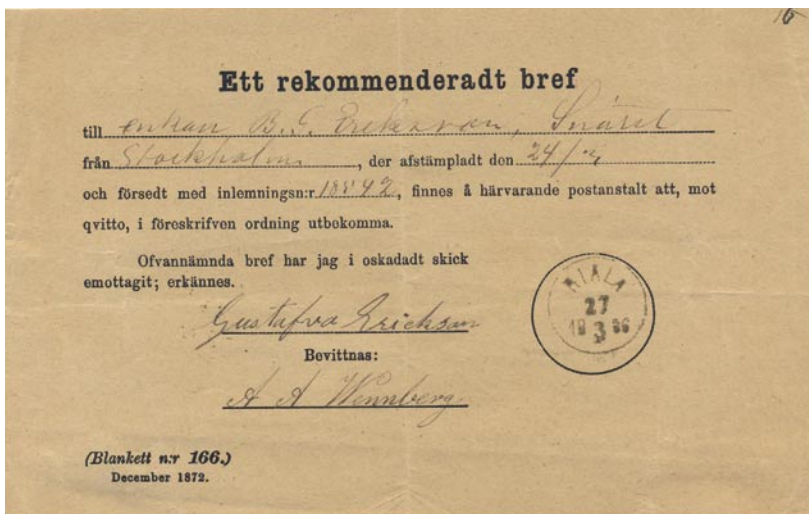
Ett rekommenderat brev till Riala

Inspirationen till denna artikel kom med en avi och kvittens om *Ett rekommenderadt brev* med tillhörande *fullmakt*, som sedan länge vilar i min samling.

Fullmakt för innehavaren
af denna sedel att hemta
det Rekommenderade brefvet
vid Riala Poststation
Snåret den 28 Mars 1886.
Brita X Gustafva
Eriksson
Bevittnas
J E Janson

Poststationen i Riala aviserar den 27/3 1886 ett rekommenderadt brev till enkan B G Eriksson, Snåred. Brevet är avsänt från Stockholm den 24/3. Avsändaren är okänd liksom brevets innehåll.

Ett rekommenderadt brev

till enkan B. G. Eriksson, Snåret
från Stockholm, der afstämpladt den 24/3
och försedt med inlemningsnr. 18842, finnes å härvarande postanstalt att, mot
qvitto, i föreskrifven ordning utbokomma.

Ofvannämnda brev har jag i oskadadt skick
omottagit; erkännes.

Gustafva Eriksson
Bevittnas:
A. J. Wennerberg

(Blankett n:r 166.)
December 1872.

RIALA
27
1886

Brita Gustafva Eriksson kan av någon anledning inte ta sig till posten. Hon utfärdar en "Fullmakt för innehavaren af denna sedel att hemta det Rekommenderade brefvet vid Riala Poststation." Fullmakten undertecknas: Snåret den 28 Mars 1886 Brita X Gustafva Eriksson. Ett X mellan hennes två förnamn kan möjligen tolkas som bomärke eller en icke skrivkunnigs bekräftelse på att någon annan fått skriva hennes namn. Fullmakten **10** bevittnas J E Janson.

Tillbaka till avin ser vi att kvitteringen inte är daterad. Namnteckningen Gustafva Eriksson, skiljer sig inte mycket från den på fullmakten. Den är förmodligen skriven av budet med fullmakten och bevittnad av en A A Wennberg

Som vanligt när jag vill veta något mera om människorna vänder jag mig till min gode vän och ”forskningsassistent” Bosse, en hängiven släktforskare. Det tar inte lång tid för honom att ur kyrkoböckerna gräva fram en rad intressanta detaljer:

Brita Gustafva föds 1822 i Roslags Kulla. Vid 32 års ålder blir hon änka med tre minderåriga barn. I Riala blir skattebonden och nämndemannen **Jan Ersson** änkekamman år 1853. Året därpå gifter de sig och Brita och hennes barn flyttar till Snåret, i Rumsåtra by, Riala. Britas son i första giftet, Jan Erik Jansson, gifter sig 1871 och övertar gården Snåret. Nu tituleras Jan Erik *skattebonde* och Jan Ersson skrivs som *fördelsman* i husförhörlängderna. Jan Ersson avlider den 14 juni 1884, på sin 72 födelsedag. Brita Gustafva, nu 62 år, blir änka för andra gången. Hon bor kvar *på fördel* till sin död 1889.

Det tycks om att sonen Jan Erik Jansson, den betrodde skattebonden, både skrev fullmakten och hämtade ut försändelsen på posten.

(Fördelsman och fördels förmåner var förr något en skattebonde avtalsmässigt kunde erhålla vid hemmanets försäljning eller barnens övertagande av detsamma.)

Epilog

Riala, Östana och Ljusterö hörde till de många poststationer som inrättades den 1 januari 1875. Riala drogs in den 30 september 1968, Östana den 30 maj 1973.

Ljusterö drogs in den 30 oktober 1933, för att flyttas över till Linanäs som drogs in samma dag. Linanäs hade inrättats 1933 längre söderut på ön. I Facit Postal IX lever Ljusterö vidare, men det kommer väl att ändras i nästa upplaga. Söker man på postnords hemsida efter namnet Ljusterö hittar man inget aktuellt postnummer. Men ett postombud hittas på norra ön, Tempo vid Ljusterö torg.

Bor man i Riala eller Östana och vill utträta ett postärende hänvisas man till postombudet ICA Nära i Bergshamra. Dit är det 9 821 meter från Riala, enligt postens exakta uppgifter. Oklart från vilken punkt man har mätt.

PostNord – utlämningsställen

Giselher Naglitsch

I förra numret av Hembygdssamlingen, i anslutning till artikeln om Spång och Kanaan, nämnde jag den nya företeelsen *PostNord utlämningsställe*. Jag har nu hittat ett dokument som gör det möjligt för mig att dokumentera det första utlämningsstället i min hembygdssamling *Märsta*. (Följande text har tidigare publicerats i SSPD: s Posthistoriska Notiser nr 4/2020.) Håll utkik efter liknande objekt från ditt utlämningsställe. De kan bli kortvariga och därmed sällsynta. Det handlar om en speciell avi för stora brev.

Redan i augusti 2018, när ett informationsblad från posten landade bland reklammängden i brevlådan, reagerade jag – det här måste jag dokumentera i min lokala posthistoria. Jag sparade A5-kortet, men räknade inte med att kunna dokumentera nyheten med postala dokument. Nu har det hänt!

postnord

Augusti 2018

Din brev- och paketservice

Till våra kunder med postnummer

19555-56, 19558-59, 65-66

Antalet brev och paket ökar hos PostNords ombud och därför förstärker vi nu med ett utlämningsställe för brev och paket som ett komplement till ditt ordinarie postombud.

Utlämningsställe

Från den 14 augusti är Presentklippet, Hammargatan 6 ditt utlämningsställe. Här kan du hämta brev och paket som inte ska betalas vid avhämtningen.

Öppettider för Presentklippet

Måndag-Fredag	09:00-19:00
Lördag	11:00-16:00
Söndag	Stängt

Ditt ordinarie postombud

Ditt ordinarie postombud är Ica Supermarket Valsta. Här hämtar du alla rekommenderade brev och försändelser med postförskott, och kan också skicka brev och paket.

Öppettider för Ica Supermarket Valsta

Måndag-Fredag	08:00-20:00
Lördag	08:00-20:00
Söndag	08:00-20:00

När du får din avi eller SMS-avisering får du också information om var försändelsen ska hämtas. Mer information och adress till alla postombud finns på postnord.se.

Med vänlig hälsning
PostNord

Budskapet var: mängden brev och paket ökar hos postombuden “därför förstärker vi nu med ett utlämningsställe för brev och paket som ett komplement till ditt ordinarie postombud” ... “Från den 14 augusti är Presentklippet, Hammargatan 6 ditt utlämningsställe. Här kan du hämta brev och paket som inte skall betalas vid

avhämtningen”. Hos ditt ordinarie postombud “hämtar du alla rekommenderade brev och försändelser med postförskott, och kan också skicka brev och paket” ... “När du får din avi eller SMS-avisering får du också information om var försändelsen ska hämtas.” Dessutom informerades om utlämningsställets och ordinarie postombuds öppettider.

Presentklippet i Märsta är sedan många år ombud för Schenker och andra paketleverantörer. Därför passar de bra som utlämningsställe även för posten. Rutinerna är lika som för alla andra: du behöver bara uppge fraktagent och ett kollinummer för att paketet skall hamna på disken. Utlämningsstället skannar streckkoden på försändelsen och på din legitimation. Klart!

Nu har jag noterat att utlämningsställen inrättats på flera ställen. Jag förmodar att det finns ännu ett skäl därtill – utlämningsställena får med all säkerhet lägre ersättning per kולי än postombuden, När jag i maj fick ett litet paket från en samlarvän, posten kallar den brev försändelse, fick jag plötsligt en helt ny postal dokumentation: en *avi med tillhörande etikett* att fästas på försändelsen. Den förefaller vara unik framtagen i en serie för Presentklippet. Någonstans i kedjan, där den sista sorteringen görs av stora brev och där man skiljer det som skall till Presentklippet från det som skall till postombudet, ligger en bunt numrerade avier. De är förtryckta med Presentklippets adress och har en ruta för manuell komplettering av adressaten. En förklistrad del av avin kan avlägsnas och fästas på försändelsen. Avin **Brev att hämta** skickas till adressaten, som får göra resten av jobbet själv.

postnord**Brev att hämta**

Hämtas tidigast:

Datum: 25/5
Klockan: 16.00

Hämtas inom:

14 dagar

Från

Täby

Hämtas hos:

**Presentklippet
Hammargatan 6
195 53 Märsta**

Till

Gunilla & Giselher
Naglitsch
Neptunusbacken 1
1201

Hämta ut ditt brev så snart som möjligt. Och kom ihåg att ta med den här avin.
Har du frågor är du välkommen att kontakta oss, ring PostNord Kundenservice 0771-33 33 10.

This is an advice of a letter to collect at the
PostNord agent noted under "Hämtas hos" above.
Please bring this notice when collecting your
letter, as soon as possible but within 14 days.

Kollinummer:

AV 6405 9434 3 SE

postnord**Brev att hämta**

Hämtas tidigast:

Datum: 25/5
Klockan: 16.00

Hämtas inom:

14 dagar

Från

Täby

Hämtas hos:

**Presentklippet
Hammargatan 6
195 53 Märsta**

Till

Gunilla & Giselher
Naglitsch
Neptunusbacken 1
1201

Hämta ut ditt brev så snart som möjligt. Och kom ihåg att ta med den här avin.
Har du frågor är du välkommen att kontakta oss, ring PostNord Kundenservice 0771-33 33 10.

This is an advice of a letter to collect at the
PostNord agent noted under "Hämtas hos" above.
Please bring this notice when collecting your
letter, as soon as possible but within 14 days.

Kollinummer:

AV 6405 9434 3 SE

JÄRNVÄGSFRAKTMÄRKEN

– en viktig pusselbit inom
hembygdssamlandet

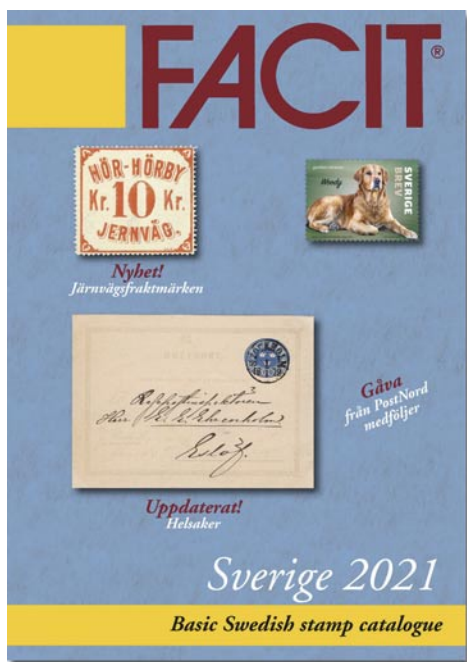
Anders Bock

För den ivrige hembygdssamlaren har Facit Sverige 2021 något nytt och spännande att erbjuda. Ett avsnitt om järnvägsfraktmärken! Visst hade jag hört talas om järnvägsfraktmärken förut, men kunskapen var bristfällig och tyvärr hade jag inte hittat något märke inom mitt område östra Sörmland – ännu.

att när en ny sträckning av stambanan mellan Järna och Norrköping togs i bruk 1913 så flyttades i många fall bygdens poststationer till de nybyggda stationshusen. Post- och järnvägsexpedition blev ett. Så föddes för min egen del ett nytt samlingsområde - alla postala stämplor på järnvägen, och jag vet att jag är långt ifrån ensam om detta!

Nu tar vi ett steg till. Icke-postala märken på järnvägen – järnvägsfraktmärkena. De hade samma funktion som Postverkets frimärken, men var för befordran av paket och gods (ett område staten aldrig haft monopol på). För att få lite närmare information ringde jag Lars Liwendahl som tillsammans med Christer Wahlbom och Gunnar Lithén åstadkommit det nya avsnittet om järnvägsfraktmärkena i den senaste Sverigekatalogen. Andra medarbetare inte att förglömma. Lars berättade att den senaste – och enda - katalogen över järnvägsfraktmärken gjordes 1971. Den är sedan länge antikvarisk. Även den gången var Christer Wahlbom en av författarna. Men sedan 1971 har mycket hänt, berättar Lars. Närmare 700 nya märken har hittats och forskats fram. Om man därtill lägger de redan tidigare c:a 2000 märken som dokumenterats så är det inte få järnvägsfraktmärken

För många av oss hembygdsfilatelisterna är hembygdsfilateli så mycket. Stämplor och posthistoria, bygdens kulturhistoria och kommunikationer. Allt hänger ihop. Och ju djupare man gräver desto mer spännande blir det. Dessutom kom just post och järnväg att på många ställen integreras med varandra. Som ett exempel kan nämnas

vi talar om! Utgivarna var drygt 100 olika privata järnvägar över hela landet samt SJ. De första märkena kom 1879 och senast kända användning är 1971. Som lätt förstås är detta ett eldorado för hembygdssamlaren. Visst är det ett mycket stort område, säger Lars. Eller hur?!

Att inte gräva i bältespännarmaterial om man är hembygdssamlare är synnerligen oklokt. En sak är säker, järnvägsfraktmärken hör ihop med hembygdsfilateli!

Verkligt intressant, och värdefullt för oss samlare, är att alla fraktmärkena dessutom har värderingspriser utsatta i nya Facit Sverige. Detta är ett pionjärbete, som här gjorts för första gången.

Man kan naturligtvis undra över hur det går att katalogisera 2.700 olika järnvägsfraktmärken i en Sverigekatalog. Varför inte kolla själv?! Bl.a. har ett antal intressanta nya katalogiseringsprinciper utarbetats.

Postombuden ersätter lantbrevbäringen

Olov Fågremo

På 1940-talet blev det allt vanligare att den tidens lantbrevbäring ersattes av postombud. Istället för att få posten direkt i sin egen postlåda fick man hämta den hos den som anställts som postombud i byn. Sålunda ersattes under år 1942 lantbrevbäringslinjen Lycksele-Byssträsk av fyra postombud.

De fyra postombuden:

Avskrift

Till Postmästaren i Lycksele

Doss	<i>D 2246</i>
Ad acta	
	19
	den 1 juni 1942
Stäm	

Generalpoststyrelsen har för tillämpning från och med den 1 juni 1942 beslutat,

att lantbrevbäringen å linjen Lycksele-Byssträsk skall indragas, att postföring i stället skall anordnas med automobil i linjetrafik med en tur, fram och åter, ~~xxxxxxx~~ varje söckendag å en 40 km lång linje Lycksele - Byssträsk mot ersättning av sex (6) kronor för dubbel tur samt

att postombud, med postutväxling över postkontoret i Lycksele, skall anställas i en var av byarna Byssträsk, Gädträsk, Hedlunda och Tannsele mot ersättning till vardera postombudet av femton (15) kronor för månad Stockholm den 19 maj 1942

För Kungl. Generalpoststyrelsen
Bertil Åhsberg

Dnr I b) 1423. Ang. ombeglering av lantbrevbäringslinjen Lycksele - Byssträsk

Imponerande service!

Ingvar Norelius

Vid Hembygdsfilatelisternas "5-minuterspresentationer" förra året visade jag bl a två försändelser skickade från Nora till Stockholm 1871 respektive 1899. Båda är utdelade samma dag som de är avstämplade i Nora (Nora ligger ca 30 km NNV om Örebro).

Nora var vid denna tid lite av en centralort för järnhanteringen i Bergslagen i form av gruvor, hyttor och bruk. Därför är tillgången på postalt material relativt god, något som gynnar mitt samlingsområde "Posten och verksamheten kring Nora Bergslags Järnvägar och dess föregångare.

Den första regelbundna (tidtabellsbundna) trafiken i Sverige startade 1856 mellan Ervalla och Nora, och järnvägens intåg kom naturligtvis att påverka postföringen. Hastigheterna var inledningsvis ganska blygsamma, maximalt ca 30 km/tim.

Vapen 1871 baksida

Vapen 1871 framsida

Vilken väg breven tagit har jag inte lyckats lista ut, jag tar gärna emot information från läsarna. Brevet har i alla fall nått Stockholm och hunnit delas ut med 6:e brevbräringturen. Alternativen som jag hittat i Sveriges kommunikationer är tåg till Köping och båt till Stockholm, eller tåg via Hallsberg. Någon järnväg norr om Mälaren fanns inte vid denna tid.

Bilder utdrag Sveriges Kommunikationer

ENSKILDAS JERNVÄGAR.

1. Köping—Hult järnväg, Gäddede—Stångby—Stockholm. (Sj. och med den 1 Maj 1871.)

Stationer	Årsgång	Årsgång	Årsgång
Köping	10.00	10.00	10.00
Hult	10.15	10.15	10.15
Gäddede	10.30	10.30	10.30
Stångby	10.45	10.45	10.45
Stockholm	11.00	11.00	11.00

2. Gäddede—Västergård—Borlänge. (Sj. och med den 15 Juni 1871.)

Stationer	Årsgång	Årsgång	Årsgång
Gäddede	10.00	10.00	10.00
Västergård	10.15	10.15	10.15
Borlänge	10.30	10.30	10.30

3. Köping—Ettaröping järnväg. (Sj. och med den 1 Maj 1871.)

Stationer	Årsgång	Årsgång	Årsgång
Köping	10.00	10.00	10.00
Ettaröping	10.15	10.15	10.15

Stockholm—Strengnäs—Köping
 afgår ångfartygen **KÖPING**, kapt. C. Berg, och **MARIA**, kapt. C. E. Sederström, omväxlande hvar dag kl. 8 f. m. från Stockholm, " " kl. 9,45 f. m. från Köping.
OBS. Å fartygen, som stå i förbindelse med Köping—Hult järnväg, säljas biljetter, så väl till enkel resa som tur och retur å 8 dagar, gällande å fartygen samt till alla stationer vid nämnda järnväg. Fartygen afgår från Riddarholmen.
 C. O. Strindberg, Stockholm, Riddarholmshamnen.

138. Stockholm—Strengnäs—Kungsör—Årboga.

Sveriges kommunikationer finns digitalt på Järnvägsmuseets hemsida. 1899 delades detta kortbrev ut med 4:e brevbäringsturen samma dag som det poststämpades i Nora. Troligen har kortet gått via Ervalla, Örebro, Hallsberg till stockholm.

Postort och ortnamn- hur hänger de ihop ? Del II.

Ortsstämplar kan vara både fascinerande och givande på många sätt. Men ortnamnen kan också spela en ett spratt. Exempelen nedan visar prov hur några av sambanden mellan ort och stämpel kan se ut. Erik I

Vångsjö, Brattsbacka station, Brattbacka och Nyåker pob 2. Samma postkontor under olika perioder med Vångsjön som geografisk grund. Postombudet avslutar den fasta postservicen.

I Bergsbyn fick orten namnändras pga av namnkollision med dess namne i Jämtland. Återkom "på riktigt" på 1990-talet.

Västerliden och Buberget. Två stämplat från tre postgårdar med ett avstånd på 2-300 meter. Platsen är Buberget mellan Vindelns o Botsmark

Högländ . Orten på 1890-talet benämnd Långsele som den tidiga lbb-stämpeln vittnar om. Som postkontor döpt till Högländ.

Vojmån med byte till Storseleby 1951. Orten är Storsele. Varför Vojmån ? Kopplingen till Vojmån som en del av Ångermanälvens flöden är ju inte långsökt.

Ormsjö eller Västra Ormsjö. Både Västra resp Östra Ormsjö ligger på östra sidan av Ormsjön med c: a 10 km avstånd.

Ulvaskog. Namnet härrör från lantmäteriet och fastighetsbeteckningen Björkberg n:o 1. Konflikt med östgöten Björkeberg orsakade namnbytet. Postombud under Vinliden 1934.

Våren 2021

Angående vårens möten så är dessa inställda tills vidare. Besök gärna vår hemsida för senaste information.

Aktuella mötesdata finns alltid på föreningens hemsida:

www.sff.nu/hembygdsfilatelisterna

Hembygdsfilatelisten nr 1 2021 utkommer i februari och

Hembygdsfilatelisten nr 2 2021 utkommer i maj-juni

Annonspriser:

Medlemmar: gratis (svartvit)

Handlarannons (färg):

Helsida bak 1200 kr,

Övriga helsidor 1000 kr

Halvsida 600 kr

Handlarannons (svartvit):

Helsida bak 800 kr

Övriga helsidor 750 kr

1/2 sida 400 kr

1/4 sida 250 kr.

Årsavgiften

Observera att årsavgiften för 2020 är 160 kr hos Hembygdsfilatelisterna. Detta bestämdes vid årsmötet 27 mars 2019, paragraf 14. Vi har felaktigt hållit fast vid noteringen 150 kr i den senaste tidskriften. Betalning sker som vanligt, enklast till pg 98 86 28-4. /Kassören

swestamp

Oscarsauktion
samling:Rudedefors
den 17 januari 2021

48

182

399

977

4012

3396

2031

3353

3179

f56 typ 1

3003

2725

3100

2373

1944

2246

Swestamp AB Höganäsvägen 14

SE-12153 JOHANNESHOV

swestamp@hembygdsfilateli.se

www.swestamp.se

www.hembygdsfilateli.se